

A1.Περίληψη

Σύμφωνα με τη δρ. Μπάρμπαρα Πομιεχόφσκα, η ανθρώπινη δημιουργικότητα είναι έμφυτη και ξεκινά ήδη από τη βρεφική ηλικία, πριν ακόμη αναπτυχθεί η γλωσσική ικανότητα. Βασίζεται στη συνδυαστική σκέψη, δηλαδή στην ικανότητα σχηματισμού νέων ιδεών από υπάρχουσες. Η έρευνα που διεξήγαγε τονίζει την ανάγκη μελέτης των παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά αυτή την ικανότητα, όπως η φτώχεια, η κακή διατροφή και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των γονέων.

B1. Με βάση το Κείμενο 1, οι σωστές απαντήσεις είναι οι εξής:

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2. Το Κείμενο 1 αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου. Μια πρώτη επιλογή που το επιβεβαιώνει είναι η χρήση ειδικής ορολογίας (<<αποκλίνουσα σκέψη>>, <<πολυαισθητηριακές εμπειρίες>>) προκειμένου να εκφράσει επιστημονικό λεξιλόγιο σχετικά με τη δημιουργικότητα. Επίσης, η χρήση γ' ενικού ρηματικού προσώπου καθώς και ο μακροπερίοδος λόγος (<<μπορεί κανείς να πει... απαιτούν δημιουργικό νου>>) επιτυγχάνουν την εμβάθυνση σε περισσότερες σύνθετες έννοιες σχετικά με το ζητούμενο.

B3.α. Ο τίτλος του Κειμένου 2, «Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια», προκαλεί άμεσα το ενδιαφέρον του αναγνώστη, επιτυγχάνοντας επικοινωνιακό αποτέλεσμα έκπληξης και παρακίνησης για ανάγνωση.

Επιτυγχάνεται με τη χρήση μιας μεταφορικής έκφρασης («από την κούνια»), η οποία δηλώνει την πολύ πρώιμη έναρξη της δημιουργικότητας, ανατρέποντας τη συνήθη αντίληψη ότι αυτή εμφανίζεται αργότερα, σε μεγαλύτερες ηλικίες. Έτσι, κεντρίζει την περιέργεια και οδηγεί τον αναγνώστη να θέλει να μάθει περισσότερα.

B3.β. Μετατροπή στην αντίθετη σύνταξη (παθητική → ενεργητική):

«Οι συνθήκες εκείνες που επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους θα πρέπει, επομένως, να μελετηθούν.»

Δύο αλλαγές στο ύφος:

1. Από προσωπικό/υποκειμενικό σε απρόσωπο/αντικειμενικό ύφος: Στην αρχική διατύπωση, η φράση «Θα πρέπει, επομένως, να μελετήσουμε...» υποδηλώνει ενεργή εμπλοκή και προσωπική δέσμευση του πομπού. Στην παθητική σύνταξη, το «να μελετηθούν» προσδίδει ουδετερότητα και αποστασιοποίηση.
2. Από άμεσο σε πιο επίσημο λόγο: Η ενεργητική σύνταξη με το ρήμα σε πρώτο πληθυντικό («να μελετήσουμε») είναι πιο άμεση και προφορική. Η παθητική διατύπωση δίνει πιο επιστημονικό και επίσημο τόνο στην πρόταση.

Θέμα Γ.

Ο ήρωας του Κειμένου 3 εμφανίζεται έντονα προβληματισμένος, γιατί νιώθει απογοήτευση και ματαιώση από το εργασιακό του περιβάλλον και τους συναδέλφους του. Βιώνει ένα αίσθημα ασφυξίας και ματαιότητας, καθώς διαπιστώνει ότι η ατμόσφαιρα στο γραφείο είναι μίξερη και οι άνθρωποι γύρω του φαίνονται πνευματικά και ψυχικά «μπαγιάτικοι». Ο προβληματισμός του εκδηλώνεται μέσα από:

- Μεταφορικός λόγος («ζαρώνει η καρδιά μου», «μπαγιάτικες φάτσες», «αποκαρδιωτική εντύπωση»), που φανερώνει συναισθηματική φόρτιση,
- ρητορικά ερωτήματα και ειρωνεία, όπως στο «πώς έγινε και μαζεύτηκαν όλες οι μπαγιάτικες φάτσες πάνω στο δικό μου το κεφάλι», και
- εσωτερικό μονόλογο, καθώς σκέφτεται να αλλάξει δουλειά ή ακόμα και επάγγελμα.

Αν βρισκόμουν σε παρόμοια κατάσταση, θα προσπαθούσα να επαναπροσδιορίσω τις προσωπικές μου ανάγκες και προτεραιότητες. Αν η εργασία με φθείρει ψυχικά, θα σκεφτόμουν σοβαρά την αλλαγή επαγγελματικής κατεύθυνσης, έστω και σταδιακά, μέσα από επιμόρφωση ή εύρεση ενός δημιουργικού ενδιαφέροντος. Θεωρώ σημαντικό ο άνθρωπος να διατηρεί την ψυχική του ισορροπία και να νιώθει ότι το επάγγελμά του τον εκφράζει και τον εξελίσσει.

ΘΕΜΑ Δ «Δημιουργικότητα: Αναγκαία για το σχολείο και τη ζωή»

Πρόλογος

Στον σημερινό, ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, η δημιουργικότητα αποτελεί αναγκαία δεξιότητα για την προσωπική και κοινωνική πρόοδο. Η ικανότητα να σκέφτεται κάποιος έξω από τα συνηθισμένα, να λύνει προβλήματα και να εκφράζει τον εαυτό του είναι πολύτιμη, τόσο στο σχολείο όσο και στη ζωή. Πώς όμως συμβάλλει το σχολείο στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και με ποιους τρόπους μπορούμε να την εκφράσουμε στην καθημερινότητά μας;

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ.

α) Γιατί το σύγχρονο σχολείο πρέπει να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα

- Γιατί είναι έμφυτη ικανότητα των παιδιών.
- Καλλιεργεί τη φαντασία, την αυτενέργεια, την επίλυση προβλημάτων.
- Ενισχύει τη γλωσσική και συναισθηματική ανάπτυξη.
- Συνδέεται με την ελευθερία της σκέψης και την καινοτομία.
- Πρακτικοί τρόποι στο σχολείο: επαφή με τέχνες, δημιουργικό παιχνίδι, ανοιχτά ερωτήματα, διαθεματικά μαθήματα.

β) Πώς εκφράζω εγώ προσωπικά τη δημιουργικότητά μου

- Γραφή: άρθρα, ημερολόγιο, μικρές ιστορίες.
- Καλλιτεχνικές ασχολίες: μουσική, σχέδιο, φωτογραφία, μαγειρική.
- Δημιουργικές δραστηριότητες στην καθημερινότητα (οργάνωση χώρου, λύση προβλημάτων με φαντασία).
- Οφέλη: έκφραση συναισθημάτων, ενίσχυση αυτοεκτίμησης, ψυχική ευεξία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η δημιουργικότητα δεν είναι προνόμιο λίγων, αλλά μια δύναμη που διαθέτουμε όλοι. Είναι σημαντικό το σχολείο να την ενισχύει, ώστε τα παιδιά να γίνουν ενεργοί, ελεύθεροι και σκεπτόμενοι πολίτες. Παράλληλα, είναι στο χέρι μας να τη διατηρούμε ζωντανή μέσα από τις προσωπικές μας επιλογές και εκφράσεις.

- Οι απαντήσεις των θεμάτων είναι ενδεικτικές και επιδέχονται και άλλων εναλλακτικών απαντήσεων.

Εκτίμηση θεμάτων: Τα φετινά θέματα στα Νέα Ελληνικά χαρακτηρίζονται από σαφήνεια, αντιπροσωπευτικότητα της ύλης και προοδευτική δυσκολία χωρίς να έχουν παγίδες ή ασάφειες. Δόθηκε η ευκαιρία στους καλά προετοιμασμένους μαθητές να αναδείξουν τις ικανότητές τους στην κατανόηση, ερμηνεία αλλά και παραγωγή λόγου.